

Dravce v krajine

čítanie nielen pre poľovníkov

NAŠE DRAVCE

POZNÁVANIE DRAVCOV V PRÍRODE

VÝZNAM DRAVCOV V PRÍRODE

NEGATÍVNE VPLYVY

ČINNOSŤ ČLOVEKA

DRAVCE AKO OBETE NEZÁKONNEJ ČINNOSTI

PRÍHOVOR PREDSEDU RPS

Organizácia Ochrana dravcov na Slovensku (RPS) vznikla v roku 1975. Ochrane dravých vtákov a sov vo voľnej prírode na celom území Slovenska sa tak venujeme už vyše 30 rokov. Náplňou našej práce je celý rad terénnych aktivít, ako i vzdelávacia a osvetová činnosť. Počas obdobia existencie sme sa mohli nespočetne veľakrát presvedčiť, aký zložitý je proces ochrany dravcov. Každý, kto využíva krajinu, má svoje predstavy o tom, čo je pre ňu prospešné. Práve rozdielnosť názorov a predstáv je často prekážkou pre uskutočnenie spoločných cieľov.

Zámerom tejto publikácie je priblížiť k sebe zdanlivo rozdielne názory dvoch komunít - poľovníkov a ornitológov a vytvoriť akýsi základ pre vzájomnú spoluprácu. Na cestách za dravcami sme stretali členov poľovníckych združení, u ktorých sme našli plné pochopenie pre našu prácu a ktorí s nami spolupracovali napríklad pri strážení hniezd. Na druhej strane sme za-

znamenal aj problémy, vyplývajúce z jednoznačného presvedčenia o škodlivosti dravcov. Veľký význam má preto pre nás vzájomná komunikácia a spoločná cesta pre trvalo udržateľné využívanie krajiny.

Som hlboko presvedčený, že podstatná časť cieľov poľovníkov a ornitológov je rovnaká. Záleží nám na zachovaní biotopov a druhovej rozmanitosti, spoločne sme proti nezákonným skládkam odpadu, nadmernej výstavbe alebo vysokej návštevnosti chránených území. Tlak na prírodu je stále výraznejší, a napriek tomu, že vývoj nedokážeme zastaviť, môžeme aspoň zmieriť jeho dôsledky. V záujme zastavenia poklesu biodiverzity je potrebné spojiť sily pri snahe o zachovanie existencie druhov i biotopov. Materiál, ktorý držíte v ruke, sme pripravili s úprimnou snahou zefektívniť spoluprácu medzi poľovníkmi a ornitológmi, aby sme spoločne našli spôsoby aktívnej ochrany dravých vtákov vo voľnej krajine.

Jozef Chavko
predseda organizácie Ochrana dravcov na Slovensku

NAŠE DRAVCE

Vďaka svojim geomorfologickým podmienkam predstavuje územie Slovenska pre dravce veľmi atraktívne prostredie. Nížinné oblasti osídľujú druhy pôvodne stepné, ako sú napríklad orly kráľovské, sokoly rároh, sokoly kobcovité či kane popolavé. Rozmanité typy lesov sú hniezdnym biotopom myšiaka hôrneho, jastraba veľkého, jastraba krahulca, včelára obyčajného, orla kráľovského, orla krikľavého, orla skalného. Predovšetkým v lužných lesoch hniezdi orliak morský, haja tmavá a haja červená. Mimoriadny význam majú opustené hniezda dravcov, vrán, strák či havranov, ktoré obsadzujú sokol rároh, sokol myšiar, sokol lastovičiar, sokol kobcovitý - tieto druhy si sami hniezdo postaviť nevedia. Dôležitými odpočinkovými stanicami a hniezdiskami sú krasové lokality – v dutinách a na laviciach skalných stien hniezdi orol skalný, sokol sťahovavý, sokol rároh, sokol myšiar. Viaceré druhy u nás hniezdia aj na zemi, v poľnohospodárskych kultúrach, trávnom poraste alebo trstine, predovšetkým kaňa popolavá a kaňa močiarna. Práve rozmanitosť prostredia na Slovensku je dôvodom, že na ploche niekoľko tisíc štvorcových kilometrov môžeme pozorovať dravce hniezdiace vo vysokohorskom prostredí, v pohoriach, pahorkatinách ale i v nížinách.

Na Slovensku bolo dosiaľ zaznamenaných 31 druhov dravcov, z ktorých 18 na našom území

pravidelne hniezdi. Najpočetnejším dravcom Slovenska je myšiak hôrny – ľudovo (no mylne) označovaný ako kaňa a sokol myšiar (pustovka, poštolka). Naopak, medzi najvzácnejšie hniezdiace druhy patrí v súčas-

nosti hadiar krátkoprstý, haja červená a orliak morský. Už vyše 9 rokov nebolo preukázané hniezdenie orla malého. Počas migrácie a v zimnom období sa u nás

objavuje ďalších 7 druhov (kaňa sivá, kaňa stepná, orol hrubozobý, kršiak rybár, sokol kobec, myšiak severský, myšiak hrdzavý). Členovia RPS vykonávajú každoročne monitoring stavu populácií jednotlivých druhov dravcov a sov v rámci celého Slovenska v každom ročnom období.

Krúžkovanie i moderné technológie (napríklad satelitná telemetria) nám pomáhajú pri monitorovaní pohybu jedincov.

PREHĽAD DRAVCOV VYSKYTUJÚCICH SA NA ÚZEMÍ SLOVENSKA

Druh		Hniezdenie v SR (počet párov)	Potravné spektrum	Výskyt na Slovensku												
slovenský názov	vedecký názov			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Včelár obyčajný	<i>Pernis apivorus</i>	900 - 1300	blanokrídly hmyz, drobné cicavce													
Haja tmavá	<i>Milvus migrans</i>	20 - 25	kadávery živočíchov, drobné cicavce, ryby, obojživelníky													
Haja červená	<i>Milvus milvus</i>	8 - 12	kadávery, drobné cicavce													
Orliak morský	<i>Haliaeetus albicilla</i>	4 - 8	ryby, vodné vtáky, kadávery živočíchov													
Zdochlinár biely	<i>Neophron percnopterus</i>	nehniezdi	kadávery živočíchov	ojedinelé pozorovania												
Sup bielohlavý	<i>Gyps fulvus</i>	nehniezdi	kadávery živočíchov													
Sup tmavohnedý	<i>Aegyptus monachus</i>	nehniezdi	kadávery živočíchov	ojedinelé pozorovania												
Hadiar krátkoprstý	<i>Circus gallicus</i>	0 - 5	plazy													
Kaňa močiarna	<i>Circus aeruginosus</i>	400 - 500	drobné cicavce, vtáky, kadávery živočíchov													
Kaňa sivá	<i>Circus cyaneus</i>	nehniezdi	drobné zemné cicavce													
Kaňa stepná	<i>Circus macrourus</i>	nehniezdi	drobné zemné cicavce													
Kaňa popolavá	<i>Circus pygargus</i>	10 - 20	drobné zemné cicavce													
Jastrab veľký	<i>Accipiter gentilis</i>	1300 - 1500	vtáky a cicavce do veľkosti holuba / kuny, kadávery živočíchov													
Jastrab krahulec	<i>Accipiter nisus</i>	1500 - 2000	spevavce													
Mysiak hôrny	<i>Buteo buteo</i>	5000 - 7000	drobné zemné cicavce, plazy, krty, kadávery živočíchov													
Mysiak hrdzavý	<i>Buteo rufinus</i>	nehniezdi	drobné zemné cicavce, plazy, kadávery živočíchov													
Mysiak severský	<i>Buteo lagopus</i>	nehniezdi	drobné zemné cicavce, kadávery živočíchov													
Orol kriľavý	<i>Aquila pomarina</i>	800 - 900	drobné zemné cicavce, plazy, obojživelníky													
Orol hrubozobý	<i>Aquila clanga</i>	nehniezdi	drobné zemné cicavce, plazy, obojživelníky													
Orol stepný	<i>Aquila nipalensis</i>	nehniezdi	kadávery, stredne veľké cicavce	ojedinelé pozorovania												
Orol kráľovský	<i>Aquila heliaca</i>	35 - 40	kadávery živočíchov, cicavce a vtáky strednej veľkosti													
Orol skalný	<i>Aquila chrysaetos</i>	120 - 140	cicavce a vtáky strednej veľkosti, kadávery živočíchov													
Orol malý	<i>Hieraaetus pennatus</i>	0 - 6	cicavce a vtáky strednej veľkosti													
Kršiak rybár	<i>Pandion haliaetus</i>	nehniezdi	ryby													
Sokol bielopazúrvý	<i>Falco naumanni</i>	nehniezdi	hmyz, drobné zemné cicavce													
Sokol myšiar	<i>Falco tinnunculus</i>	4000 - 6000	drobné zemné cicavce, vtáky, plazy													
Sokol kobcovitý	<i>Falco vespertinus</i>	5 - 20	hmyz, drobné zemné cicavce													
Sokol kobec	<i>Falco columbarius</i>	nehniezdi	prevažne spevavce													
Sokol lastovičiar	<i>Falco subbuteo</i>	600 - 800	vtáky, hmyz													
Sokol rároh	<i>Falco cherrug</i>	30 - 40	drobné zemné cicavce, vtáky													
Sokol sťahovavý	<i>Falco peregrinus</i>	90 - 120	vtáky, netopiere													

POZNÁVANIE DRAVCOV V PRÍRODE

Spozorovať v prírode dravce je o niečo ťažšou úlohou, ako zazrieť napríklad niektoré druhy spevavcov. Pre porovnanie – na jeden hniezdiaci pár orla kráľovského pripadá 155 párov myšiakov hôrných, alebo tiež 70 000 piniek lesných.

Dravé vtáky sú najnápadnejšie počas letu. Často krúžia nad krajinou, či už z dôvodu hladania koristi alebo obhajovania hniezdneho teritória. Práve vtedy môžeme pozorovať ich základné determinačné znaky. V súčasnosti sú v kníhkupectvách dostupné viaceré kvalitné určovacie kľúče.

Väčšinu našich druhov možno v teréne určiť pomerne jednoducho, najmä za predpokladu dobrých pozorovacích podmienok a použitia ďalekohľadu. Len zriedkavo sa dostaneme k dravcovi tak blízko, aby sme si mohli prezrieť všetky znaky, preto je správne určenie vo veľkej miere závislé na skúsenostiach a odbornosti pozorovateľa. A ani ten najskúsenejší pozorovateľ nemusí určiť vždy a každého dravca...

Medzi najdôležitejšie určovacie znaky pri pozorovaní patrí letová silueta. Rozhodujúci je najmä tvar krídel a chvosta, ich dĺžka a pomer k telu. Tak môžeme odlíšiť sokolovité dravce od jastrabovitých, myšiaky od kaní, rozpoznať haje i orly. Medzidruhovú rozdiely bývajú najmä v sfarbení a/alebo veľkosti. Pri niektorých druhoch je možné na základe sfarbenia spoľahlivo odlíšiť samca od samice.

URČOVACIE ZNAKY DRAVCOV

MYŠIAK HÔRNY

Tento druh je svojou anatómiou prispôsobený lovu drobných zemných cicavcov z krúživého letu. Preto nedokáže letieť vyššou rýchlosťou, často na krúženie využíva vzdušné prúdy, zreteľná je pomalšia frekvencia mávania krídlami, ktoré sú pomerne široké.

Aj keď ide o druh s veľmi variabilným sfarbením, prevažná časť jedincov má tmavohnedý chrbát a spodná časť tela (krídla, hrud' a brucho) sa javí ako svetlejšia s kvapkovým vzorom. Nohy sú žlté, oči tmavohnedé až čierne.

SOKOL MYŠIAR

Ide o menší druh dravca, približne veľkosti holuba. Ako všetky druhy sokolov má špicaté úzke krídla a pomerne dlhý chvost. Sfarbenie chrbta je ryšavohnedé s priečnym tmavým pruhovaním, spodná časť tela je svetlejšia s kvapkovým vzorom. Oči sú tmavohnedé až čierne, nohy žlté.

Typickým spôsobom vyhľadávania koristi je trepotavý let na mieste.

Myšiak hôrny

Sokol myšiar

Jastrab veľký

Orliak morský

Sokol sťahovavý

Haja tmavá

Orol kráľovský

Sokol rároh

Kaňa popolavá

Orol krikľavý

Sokol myšiar na hniezdenie často využíva priestory v ľudských obydliach, zahniezdiť môže napríklad v črepníku na balkóne. V takomto prípade je vždy najlepším riešením nechať sokola vyhniezdiť a eliminovať rušivé vplyvy.

Typické pre siluetu **SOKOLOV** sú špicaté krídla. Let je rýchly a dynamický. Sú to dravce menšej alebo strednej veľkosti.

JASTRAB VEĽKÝ i **JASTRAB KRAHULEC** majú dlhý chvost a krátke krídla, čo im umožňuje veľmi obratný let medzi stromami.

Pre **ORLA KRÁĽOVSKÉHO**, rovnako ako pre ostatné druhy orlov a **ORLIKA MORSKÉHO** je typický majestátny, pomalý let, počas ktorého možno pozorovať výrazné ručné letky na krídlach. Sú to veľké vtáky s robustným zobákom. Orly majú nohy operené až k prstom.

KANE sú ušľachtilé, stredne veľké druhy, s širšími ale dlhšími krídlami a dlhým chvostom, najčastejšie preletujú nízko nad zemou meandrovitým spôsobom letu.

Hlavným znakom **HAJÍ** je vykrojený chvost, pričom **HAJA ČERVENÁ** má výraznejšie vykrojený chvost a načervenalé sfarbenie ako **HAJA TMAVÁ**, ktorá je viac-menej čokoládovo hnedá.

Orly poznáme na prvý pohľad podľa širokých krídiel, výrazne vyčnievajúcich ručných letiek a pomalého majestátného letu.

VÝZNAM DRAVCOV V PRÍRODE

Dravé vtáky sú významnou súčasťou ekosystému. Ako dôležitý článok potravného reťazca pomáhajú udržiavať rovnováhu prostredia, plnia funkciu vrcholových predátorov. Koristú dravcov sa stávajú vo veľkej miere druhy, ktoré sú považované za škodcov poľnohospodárskych kultúr, rovnako druhy nebezpečné z hľadiska prenášania infekčných ochorení. Potravou mnohých druhov dravcov sú mŕtve organizmy, dravce teda plnia v prírode aj veľmi významnú sanitárnu funkciu. Prirodzenou skutočnosťou je, že koristú dravcov sa stávajú prioritne jedince so zhoršeným zdravotným stavom a celkovou kondíciou, dravce teda odstraňujú z prírody menej životaschopné jedince.

Tie druhy dravcov, ktoré si stavajú vlastné hniezda, vytvárajú tak hniezdne príležitosti pre ďalšie druhy dravcov (sokoly), ale tiež iné druhy (výry, husí, bociany).

Dôležitá je tiež estetická funkcia dravých vtákov, keď krajinu obohacujú svojou prítomnosťou. Dravce sú dôležitou súčasťou prírodného bohatstva našej krajiny.

NEGATÍVNE VPLYVY

PRIRODZENÉ NEGATÍVNE FAKTORY

Prirodzení predátori

Dravé vtáky sú súčasťou potravného reťazca, i ony sú prenasledované, lovené a stávajú sa korisťou iných predátorov. Násady vajec alebo mláďatá dravcov, ktoré hniezdia na zemi sú často zničené diviakmi, líškami, kunami, túlavými psami.

Takmer všetky menšie a stredne veľké druhy dravcov sa objavujú v potrave výra skalného. Táto naša najväčšia sova dokáže uloviť myšiaka, včelára, jastraba, ale i sokolovité dravce. Loví ich zväčša pri nocovaní, kedy je ich aktívna obrana prirodzene obmedzená. Jastrab veľký dokáže tiež uloviť menšie druhy dravcov, najmä sokola myšiara, loví aj mláďatá iných druhov priamo z hniezd, či pri ich prvých samostatných letoch. Hniezda dravcov vyberá tiež orol skalný, ktorý dokáže uloviť aj dospelé jedince menších druhov.

Klimatické faktory (dažde, búrky, suchá)

Klimatické podmienky môžu veľmi výrazne zasiahnuť do života dravcov a majú často významný vplyv na úspešnosť hniezdenia. Druhy, ktoré sa živia predovšetkým hmyzom (najmä včelár lesný, sokol kobcovitý), musia v prípade chladných a daždivých dní prejsť na náhradnú potravu.

Mláďatá vypadnuté z hniezda pri víchriciach a búrkach spojených so silným nárazovým vetrom sú často vážne zranené, ľahko sa tiež stanú korisťou predátorov. Nepriazni počasia sú vystavené hniezda na nekrytých miestach v skalných stenách, či vo vrcholoch stromov.

Členovia RPS každoročne zabezpečujú záchranu mláďat, opravu poškodených hniezd, prípadne inštaláciu nových.

ČINNOSŤ ČLOVEKA

ZMENA VYUŽÍVANIA KRAJINY

Intenzifikácia lesohospodárskej i poľnohospodárskej činnosti a drancovanie prírodných zdrojov postihujú životné prostredie všetkých druhov dravcov. Nadmerná a neusmernená ťažba či nevhodné druhové zloženie drevín sú príčinou degradácie lesných porastov. Z poľnohospodárskej krajiny vymizli medze, úhory, pasienky a trvalé trávne porasty. Močiare a mokré lúky boli odvodnené, vodné toky napriamené do vybetónovaných brehov. Dôsledkom týchto zásahov je

ubúdanie vhodných hniezdnych a potravných biotopov dravcov, čo pri mnohých druhoch takmer zapríčinilo ich vyhynutie. Vytváranie hniezdnych príležitostí patrí medzi činnosti RPS, vďaka ktorým sa na Slovensku

napríklad podarilo zachrániť populáciu sokola rároha. Potravou mnohých druhov je syseľ pasienkový, ktorý dôsledkom zmeny hospodárenia na mnohých miestach vymizol. Vďaka reštitúcii sa vrátil na niektoré svoje historické lokality.

Dôležitou súčasťou našej práce je spolupráca s vlastníkmi a užívateľmi pozemkov.

CHEMIZÁCIA PROSTREDIA

Používanie širokého spektra chemických prípravkov v dôsledku intenzifikácie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva neostalo bez následkov. Kumulácia jedov vyústila do otráv vrcholových predátorov – dravcov. Nadmerné používanie DDT v minulosti spôsobilo alarmujúci pokles populácie sokola sťahovavého

BARIÉROVÉ PRVKY V KRAJINE

Pre vtáky sú najnebezpečnejšie také konštrukcie stĺpov 22 kV vedení, ktoré umožňujú prepojenie elektrického oblúka, čoho dôsledkom je zásah elektrickým prúdom.

Ďalšou hrozbou pre vtáky sú nárazy do vodičov elektrických vedení. Všetky energetické spoločnosti na Slovensku sa však podieľajú na ekologizácii trás elektrických vedení a spolupracujú s našou organizáciou pri vývoji vhodných technických riešení.

v sedemdesiatych rokoch dvadsiateho storočia. Potvrdila sa tým krehkosť ekologických väzieb v prírode. Chemizácia zapríčiňuje úbytok potravných zdrojov dravcov.

V dôsledku nesprávnej aplikácie rodenticídov dochádza k usmrčovaniu necieľových druhov buď priamo, alebo druhotne - v dôsledku konzumácie jedom kontaminovaného živočícha.

VETERNÉ TURBÍNY

Odhliadnuc od vplyvu veterných turbín na celkový ráz krajiny, preukázali mnohé štúdie ich negatívny vplyv na vtáctvo. K priamym kolíziám dochádza na lokalitách, kde sú turbíny umiestnené v oblasti migračných koridorov vtáctva, prípadne v prostredí atraktívnom z hľadiska potravných alebo hniezdných príležitostí.

DOPRAVA

Čoraz hustejšia dopravná sieť je príčinou nezriedkavých kolízií áut s dravými vtákmi. Uhynuté telá, prípadne zranené jedince sú popri cestách nachádzané pomerne často. Obeťami sa stávajú druhy, ktoré okraje ciest využívajú na lov koristi, ale aj jedince, ktoré sa snažia preletieť krížom cez vozovku. Ďalším aspektom hustnúcej siete komunikácií je ničenie a rozdrobovanie biotopov. Najčastejšími obeťami dopravy sú viaceré druhy sov a denné druhy dravcov, ktoré lovia hlodavce v trávnatých pásoch okolo komunikácií.

NEÚMYSELNÉ VYRUŠOVANIE

Ľudia často netušia, čo môžu spôsobiť svojou prítomnosťou, keď sa vyberú za športom či rekreáciou do území, ktoré využívajú dravé vtáky na hniezdenie. Vyrušovanie počas hniezdenia môže spôsobiť zanechanie znášky, prípadne jej zachladnutie alebo zničenie predátorom.

Poľnohospodárska a lesohospodárska činnosť môže tiež pôsobiť rušivo na hniezdiace vtáky. Z tohto dôvodu je veľmi dôležitá spolupráca vlastníkov a užívateľov pozemkov pri každoročnom zabezpečovaní ochranných zón v okolí hniezd.

110405P

DRAVCE AKO OBETE NEZÁKONNEJ ČINNOSTI

Dravé vtáky sa často stanú obeťou nelegálnych aktivít človeka, pričom sa môže jednať o trestný čin (vtedy hovoríme o tzv. vtáčej kriminalite) alebo priestupok. Vyšetrowanie takýchto prípadov je veľmi náročné, no zintenzívnenie spolupráce ornitológov zo štátnych i mimovládnych organizácii so zložkami policajného zboru malo veľmi pozitívny vplyv na objasnenosť prípadov.

Najčastejšou formou nezákonnej činnosti je **nelegálny odstrel**. V štatistike dosiaľ evidujeme 9 druhov dravcov, ktoré sa stali jeho obeťami. V zozname nechýbajú ani celosvetovo ohrozené druhy - najvzácnejšie druhy orlov a sokolov. Najčastejšími obeťami nelegálnej strelby sú najpočetnejšie druhy. Osobitou kapitolou je vystreľovanie hniezd, kedy páchatel' neváha strieľať napríklad i na hniezdo so sediacou inkubujúcou samicou.

Nálezy z posledných rokov potvrdili, že čoraz závažnejším problémom je **vykladanie otrávených návnad**. Aplikácia vysoko toxických látok do tel uhynutých živočíchov, prípadne do vajec, spôsobuje neselektívne usmrčovanie vo veľkých bolestiach, takmer okamžite po požití kontaminovanej návnady. Z dravcov sú najviac ohrozené zdochlinožravé druhy, napríklad orly, orliaky, haje alebo myšiaky, medzi obeťami sa tiež objavili sokoly rárohy.

Vykrádanie hniezd je závažnou formou vtáčej kriminality. Často ide o výsledok práce organizovanej skupiny páchatel'ov. Obeťami sú predovšetkým druhy použiteľné pre účely chovu alebo sokoliarstva. Medzi najčastejšie vykrádané druhy patria sokol sťahovavý, orol skalný, jastrab veľký, sokol rároh a orol kráľovský.

Členovia RPS a dobrovoľníci každoročne strážia desiatky hniezd.

Aktuálna legislatíva umožňuje jediný spôsob lovu dravcov, a to odchyt do jastrabích košov (myšiak hôrny a severský, jastrab veľký), jedince však nesmú byť usmrtené, ale po odchyte len premiestnené. Zámerom odchyty dravcov do jastrabích košov je eliminovanie ich vplyvu na chovanú bažantiu zver, prípadne holuby. Do košov sa však odchytiť aj iné chránené druhy. Odchyťové zariadenia často nie sú umiestnené v súlade so zákonmi (potrebný súhlas príslušných orgánov). Okrem **jastrabích košov** sa stretávame aj s použitým **nášlapných pascí**.

Na **nelegálne odchyty** do jastrabích košov, prípadne odstrelů často nadväzuje nezákonná preparácia. Obeťami sa stávajú rôzne druhy dravcov. Odhaľovanie tejto protiprávnej činnosti je pomerne náročné, nakoľko množstvo vypreparovaných jedincov sa nachádza v súkromných objektoch a zbierkach.

Snaha o pozorovanie dravca z čo najkratšej vzdialenosti, či o získanie kvalitných fotografických záberov, môže zapríčiniť **vyrušenie** hniezdiacich jedincov a neúspech hniezdenia. Je preto potrebné dodržiavať také zásady, aby k vyrušovaniu počas hniezdenia nedochádzalo.

LEGISLATÍVNA OCHRANA

Ochrana dravcov je zabezpečená národnou i európskou legislatívou, ako aj medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná. Dravce patria medzi najprísnejšie chránené druhy živočíchov. Ochrana dravcov na Slovensku ako odborná organizácia aktívne participuje na príprave a pripomienkovaní legislatívnych predpisov, vstupujeme tiež do správnych konaní, od roku 2007 bohužiaľ už len ako zúčastnená osoba, nie priamy účastník.

Z hľadiska legislatívy je problematika ochrany dravých vtákov ošetrovaná viacerými predpismi.

Podmienky ochrany chráneného živočicha, podmienky nakladania s chráneným živočichom v prípade jeho nálezu, zakázané metódy a prostriedky odchyty a usmrcovania chráneného živočicha upravuje **Zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov**.

Stupeň ochrany a významnosti jednotlivých druhov, ako aj ich spoločenskú hodnotu stanovuje **Vyhláška č. 579/2008 Z.z., ktorá je doplnením Vyhlášky č. 24/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov**.

Postihy za trestný čin porušovania ochrany rastlín a živočíchov, ako aj za trestný čin pyliactva určuje

Trestný zákon č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Podmienky držby a obchodovania s jednotlivými druhmi, ich vývozu a dovozu, preukazovania pôvodu a označovania definuje **Zákon č. 15/2005 Z.z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov**. Súvisiacim predpisom je **Vyhláška 110/2005 Z.z.** k tomuto zákonu, upravujúca podrobnosti o náležitostiach príslušných tlačív a formulárov, zoznam vybraných druhov, ktorých držba sa zakazuje, podrobnosti o vedení evidencie exemplárov a o ich nezameniteľnom označení, o potvrdení o registrácii, ako aj o preukaze o pôvode exemplára živočicha a pod..

Zákon č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov definuje, ktoré živočichy patria medzi poľovnú zver a upravuje okrem iného pravidlá výkonu práva poľovníctva, podmienky držby a chovu zveri v zajatí, zakázané spôsoby lovu, vlastníctvo zveri, štátnu správu na úseku poľovníctva.

Čas lovu pre niektoré druhy poľovnej zveri určuje **Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 344/2009 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon o poľovníctve**.

© **Ochrana dravcov na Slovensku**, Raptor Protection of Slovakia (RPS), Kuklovská 5, 841 04 Bratislava 4
Tel./fax.: 02/555 73 440 , Mobil: 0911 882 626 , E-mail: dravce@dravce.sk
www.dravce.sk, www.chvu.dravce.sk, www.vtaciakriminalita.sk
Text: Michal Noga, Jozef Chavko, Lucia Deutchová, Boris Maderič, Marcel Uhrin
Fotografie: Lucia Deutchová, Ervín Hapl, Stanislav Harvančík, Jozef Chavko, Bedřich Landsfeld, Jozef Lengyel, Boris Maderič, Michal Noga, Marcel Uhrin
Grafická úprava: Daniela Stanislavová

ISBN 978-80-970205-2-1